

Kerstmis en Broederschap

KRINGDAG GOIRLE

De bijeenkomst van honderden Gildebroeders was een openbaring voor onze Goirlese gemeenschap. Vanzelf wordt je enthousiast bij zulk een gebeurtenis. De kleurenrijkdom der vendels wil je je niet laten ontgaan, de schittering der schilden in de warm-blakerende zon wil je niet missen, de wedstrijden met veel ijver en blijdschap en in vriendschap gespeeld zijn van een ontwapenende vreugde, de **broederschap der Gildebroeders is hartverwarmend.**

Ja die broederschap trok toch wel het allermeeft, die echte blijde schoon menselijkheid, die ongedwongenheid in dit samenzijn bij elkaar.

Toen mij gevraagd werd een artikel voor het Kerstnummer van de „Gildetrom” te schrijven en ik even de Kringdag van Goirle de revue liet passeren, kwam dit voor de buitenstaander toch wel het sterkst naar voren.

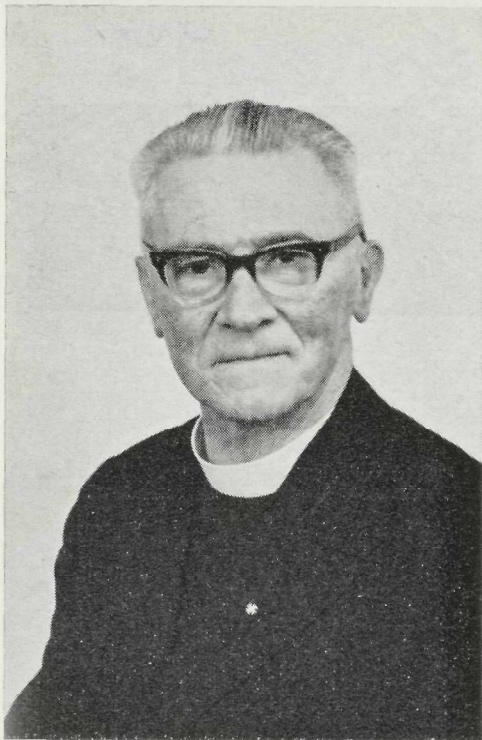
Kerstmis is het feest der broederschap, de verbroedering van God met de mensen. Christus werd mens, om onze Broeder te worden, Broeder in het vlees, maar vooral Broeder in Zijn fijn-menselijkheid.

We mogen ons Kerstmis gerust voorstellen als een idylle met het Kindje op stro met heel veel lichtjes, desnoods nog met een kerstboom als het beeld van het licht en het altijd groene leven, dat aan deze boom verbonden is.

Maar Kerstmis is vooral een realiteit en een harde realiteit. De Zoon van God werd Mens en kwam onder ons wonen — Hij wilde medemens zijn met ons en onze Broeder onder ons. Maar broederlijkheid kost offers, kan zware offers vragen, omdat broederlijkheid of broederschap steunt op liefde en de ware liefde bloeit aan de Kruisboom.

Daarom is het Kerstfeest bij uitstek geschikt, om ons te verdiepen in de betekenis van „Broederschap”. Twee broers groeien op in een gezin — het zijn lieve en aardige jongens, die met elkaar stoeien en ravotten — waar je de een ziet zie je ook de andere — ze zijn een model van broederschap voor de mensen uit de buurt. Die twee broers worden ouder, ze worden wellicht opgevoed onder verschillende omstandigheden, hun meningen gaan uiteenlopen, de opvattingen van de een zijn anders dan die van de andere. Ze komen thuis en leven van elkaar verwijderd. Is dat broederschap?

Wil je het anders? Ze blijven het eens met elkaar, maar andere mensen zien ze niet meer staan, andere opvattingen als zij getweeën hebben kunnen ze niet aanvaarden. Is dat broederschap? Wil je het nog anders? Een van de twee wordt Gildebroeder en meent dat

Pastoor van Riel, Parochie St. Jan, Goirle.

bij uitstek te zijn, maar zijn eigen broer ziet hij niet meer te staan. Is dat broederschap? Het is niet moeilijk met aangename en goede mensen om te gaan, moeilijker wordt het als we met onaangename en vervelende mensen moeten leven. Dan kunnen we juist onze broederschap en medemenselijkheid tonen, door dwars door hun karakter heen te weten dat ze medemens en broeder zijn van ons.

Het is de grootste maar ook de moeilijkste opgave van ons leven een goed mens te zijn. Toch is het onze plicht daaraan te werken... en we zullen dit kunnen, als we ons optrekken aan de Menselijkheid van Christus. Het geeft ons moed te kunnen beginnen bij de aantrekkelijkheid van de Kribbe — maar laten we vol-

houden tot de zwaarte van het Kruis. Deze Broederschap, deze goed-menselijkheid wens ik U gaarne toe als een gave van het Kerstkind en als bekroning van de broederschap, die ge getoond hebt op uw Kringdag in Goirle.

Pastoor v. Riel

de Jaarvergadering

NOTULEN der jaarvergadering van de Kring „Het Kwartier van Oirschot” gehouden op 3 oktober 1964 in Café-Restaurant „De Linde” te Goirle.

Voorzitter: W. Luijten te Hooge-Mierde.
Secretaris: H. A. J. van Erve te Moergestel.
Penningmeester J. Abrahams te Hilvarenbeek.
Aanwezige bestuursleden M. A. Adriaansen (Goirle), A. Jacobs (Tilburg), W. Kolsters (Oost- West- en Middelbeers), P. Liebrechts (Vessem), H van Nunen (Oirschot).
Afwezig met kennisgeving: C. A. B. A. M. Schade (Moergestel).

Te circa 3.15 uur opent de voorzitter de vergadering met de Christelijke groet.

Hij richt een welkomstwoord tot de afgevaardigden van de aangesloten gilden en verzoekt hen kort en zakelijk te zijn bij het voeren der besprekingen. Opdat de vergadering tijdig kan worden gesloten in verband met de omstandigheid dat de zaal te half zeven ontruimd moet zijn.

Spreeker richt een hartelijk woord van dank aan het Gilde St. Sebastiaan te Goirle, dat met medewerking der gilden St. Mauritius en St. Joris, de kringdag 1964 heeft georganiseerd. Hij prijst zich gelukkig reeds zo lang voorzitter te hebben mogen zijn van een kring, waarin telkenjare een kringfeest kan worden gehouden op een wijze, die bewondering afdwingt. Het saamhorigheidsgevoel van de gilden van Kwartier van Oirschot kan als voorbeeld op dit punt gesteld worden. De bergen werk, verbonden aan een kringdag worden elk jaar opnieuw door de organisatoren vrijwillig verzet om hun mede-gildebroeders een aangename dag te bezorgen. Dit alleen al verplicht ons tot grote dank en erkentelijkheid. Ook de betoonde medewerking van de zijde van de kerkelijke en wereldlijke overheid in Goirle

„De Gildetrom”, periodiek, uitgave van het Bestuur van de Kring „Het Kwartier van Oirschot”, aangesloten bij de Federatie van Noord-Brabantse Schuttersgilden. Verschijnt vier maal per jaar. Redacteur: C. A. B. A. M. Schade te Moergestel; redactieraad H. A. J. van Erve te Moergestel; A. J. M. Jacobs te Tilburg en Th. A. van de Loo te Oirschot. Typografische verzorging en advertenties: Drukkerij „De Hoop” M. C. van de Ven & Zonen, Hoogvenestraat 163 te Tilburg, giro 1079769.

Administratie: M. A. P. Adriaansen, Kloosterstraat 9 te Goirle, giro 1139459.

Abonnementen voor niet-gildebroeders: f 2,- per jaar. Gironr. 1121198 t.n.v. Redactie „De Gildetrom” te Moergestel. Bankrelatie: Boerenleenbank te Moergestel.

TERUGBLIK 1964 350 haar St. Antonius en St. Sebastiaan Haaren
Burgemeester v. d. Ven klinkt met Jan van de Mortel. Rechts de Jonker.

strekt tot vreugde, aldus de voorzitter, vooral als deze kan worden afgesloten met het aanvaren van het ere-hoofdmanschap door de Burgemeester, zoals in Goirle het geval was.

Het mooiste resultaat echter van deze kringdag — aldus de voorzitter — is het feit, dat het Gilde St. Joris te Goirle wederom is toegetreden tot onze kring. Hij acht daarom een speciaal woord van welkom aan de afgevaardigden van dit gilde dan ook zeker op zijn plaats.

Vervolgens worden de gildebroeders, die in het afgelopen jaar zijn overleden met gebed herdacht.

10 Jaar Gildetrom

Ik lees in de Gildetrom dat dit fraaie gildeblad nu al weer 10 jaar verschijnt. Deze eenvoudige mededeling is mij te summier.

Ik geloof te spreken namens alle trouwe lezers van de Gildetrom als ik niet alleen onze Gildevriend Carol Schade met al zijn medewerkers dank zeg voor het regelmatig verschijnen van de Gildetrom, doch zeer zeker mijn bewondering uitspreek voor hun vasthoudendheid. Ik weet maar al te goed hoeveel tijd, energie en uithoudingsvermogen moet worden opgebracht om een blad gedurende zovele jaren het licht te laten zien. Ik heb daar diep respect voor. Gaarne wens ik hen toe dat zij met vreugde dit voor de gilden zo belangrijke werk nog vele jaren zullen mogen voortzetten.

Van harte goed succes.

Jan van de Mortel

Notulen.

Door de secretaris worden de notulen der jaarvergadering 1963 voorgelezen, zoals deze in De Gildetrom voorlopig werden opgenomen. Deze behoeven correctie in die zin, dat de uitslag der bestuursverkiezing luidt als volgt: W. Kolsters (Oost- West- en Middelbeers) 24 stemmen; J. Abrahams (Hilvarenbeek) 24 stemmen; A. J. M. Jacobs (Tilburg) 17 stemmen; J. A. H. Vogels (Oirschot) 11 stemmen; H. Gruijthuijsen (Hilvarenbeek) 5 stemmen en P. J. de Kinderen (Netersel) 3 stemmen. Met inachtneming van voormelde correctie werden de bedoelde notulen goedgekeurd.

Jaarverslag van de penningmeester.

Door de Heer J. Abrahams wordt het financiële jaarverslag voorgelezen, waaruit blijkt, dat de inkomsten 1963/64 f 642.74 hebben bedragen en de uitgaven f 287.10, zodat het batig saldo bedraagt f 355.64. De penningmeester merkt hierbij op, dat in dit verslag mede is verwerkt de bijdrage aan het H. Sacramentsgilde te Hulsel voor de kringdag 1963 ad f 100,—. Verder zou hij graag een declaratie van de secretaris tegemoet zien inzake de kosten van het secretariaat. Hij acht het niet juist, dat deze kosten door de betrokkene zelf worden gedragen.

Als leden der kascommissie worden aangewezen de Heren M. v. d. Hout (St. Joris, Tilburg) en P. J. van Eijndhoven (St. Triga, Netersel). Na controle van kas en bescheiden, die zij in orde hebben bevonden, adviseren dezen tot het verlenen van decharge aan de penningmeester. Met algemene stemmen wordt hiertoe besloten. De voorzitter dankt de penningmeester voor het gevoerde beleid en het accuraat beheer.

Begroting 1964/65

Alsdan komt aan de orde de begroting van inkomsten en uitgaven voor het jaar 1964/65. Als inkomst is geraamd wegens contributie van 32 gilden f 320,— en als uitgaaf: voor de kringdag 1965 f 100,—, drukwerk f 50,—, aanschaffing materialen f 100,—, vergaderkosten e.d.

*De Burgemeester en de Overheid en Gildebroeders van het Gilde St. Sebastiaan Goirle.
Op hun Kringdag werd de Burgemeester, Mr. G. L. Elsen tot Ere-Hoofdman uitgeroepen.*

f 50,— en wegens onvoorziene uitgaven f 20,— in totaal f 320,—.

De voorzitter licht toe, dat het in het voorne- men ligt van het Kringbestuur over te gaan tot geleidelijke aanschaffing van schietmate- rialen als spullen e.d., waarover de gilden kun- nen beschikken bij de gildefeesten. Dit blijkt de algehele instemming der vergade- ring te hebben.

Vervolgens wordt de begroting 1964/65 vast- gesteld op de voormelde bedragen.

Jaarverslag van de secretaris

De secretaris doet vervolgens voorlezing van zijn jaarverslag.

Hieruit blijkt, dat het aantal aangesloten gil- den 32 bedraagt. Het bestuur is sedert de jaar- vergadering 1963 ongewijzigd gebleven. In de bestuursvergadering gehouden te Hilvarenbeek op 19 januari 1964 werd de Heer J. Abra- hams benoemd tot penningmeester als opvol- ger van de Heer J. van Loon.

De manifestatie van de deputaties der Bra- bantse gilden op 30 april 1964 in Soestdijk ter gelegenheid van de verjaardag van H.M. Koningin Juliana is ongetwijfeld een hoogte- punt geweest in de geschiedenis der Brabant- se gilden.

Dat onze kring aan deze manifestatie met een groot aantal gildebroeders heeft deelgenomen (circa 300) kan ons slechts tot vreugde strek- ken, temeer nu deze gildendemonstratie zo on- verwacht een eclatant succes is geworden. Het waarlijk sublieme verloop van de parade voor het koninklijk paleis heeft niet nagelaten diepe

indruk te maken op H.M. de Koningin en de leden van het Koninklijk Huis, doch ook op allen, die deze hebben mogen gadeslaan, waar- onder ook Z. Exc. Minister-President Marijnen en Z. Exc. Minister Biesheuvel.

De grote pers was unaniem vol lof over dit optreden van de Brabantse gildebroeders, ter- wijl ook de uitzending per televisie, begeleid door enthousiast commentaar, een der mooiste uitingen van het Brabantse gildewezen in dui- zenden huiskamers heeft gebracht.

Als ik daar dan bijvoeg de uitspraak van Hare Majesteit de Koningin bij haar dankwoord: „Zo iets moois heb ik nog nooit gezien. Dit is werkelijk het mooiste defilé van al mijn ver- jaardagen“, dan meen ik te mogen conclude- ren, dat onze gilden een opperbeste beurt heb- ben gemaakt en hun aanzien alom in de lande belangrijk is gestegen.

Het was dan ook een lust voor het oog, zoals de gildenparades altijd zijn, doch het feit, dat alles tot in onderdelen zo volmaakt verliep, heeft veel bijgedragen tot het waarlijk groot succes.

Uit de vraag, die een enthousiaste Opper-Stal- meester van H.M. de Koningin Baron Bisschop van Heemskerk na afloop tot mij richtte: „Fan- tastisch mooi. Hoelang hebben Uw gildeman- nen daarvoor moeten oefenen?“ blijkt duide- lijk, dat de parade een volmaakt verloop had. Toen ik hem antwoordde, dat daarvoor geen enkele repetitie was gehouden, omdat zulks ten enenmale onmogelijk is, uitte hij zijn ver- wondering met dit éne woord „Ongelooflijk!“ Het verdere gesprek met deze hofdignitaris be-

vestigde, dat deze demonstratie in grote mate heeft bijgedragen tot verhoging van het aanzien der Brabantse gilden in kringen, waarin men tot dusverre weinig of niets van het Brabantse gildewezen af wist.

Ik hoop, dat ik niet wordt verdacht van chauvinisme, als ik op dit ogenblik een pluim op de hoed steek van die gilden uit onze kring, die hebben medegewerkt aan het succesvol optreden in Soestdijk. Een woord van hartelijke dank is hier zeker op zijn plaats.

Ik spreek hierbij de hoop uit, dat wanneer in de toekomst uw medewerking wordt gevraagd voor een soortgelijk optreden bij een andere gelegenheid alle gilden spontaan zullen reageren.

Wij kunnen het Brabantse gildewezen, dat ons allen zo dierbaar is, geen grotere dienst bewijzen, dan naar buiten massaal onze broederschap daadwerkelijk te tonen.

Het volgende te memoreren feit van belang is onze jaarlijkse kringdag, die in 1964 werd gehouden te Goirle. De organisatie daarvan was opgedragen aan het Gilde St. Sebastiaan, dat daarbij werd bijgestaan door het Gilde St. Mauritius en verscheidene leden van het Gilde St. Joris. Dit laatste vooral vormde voor mij een opmerkelijk feit, waarop ik direct nader hoop in te gaan.

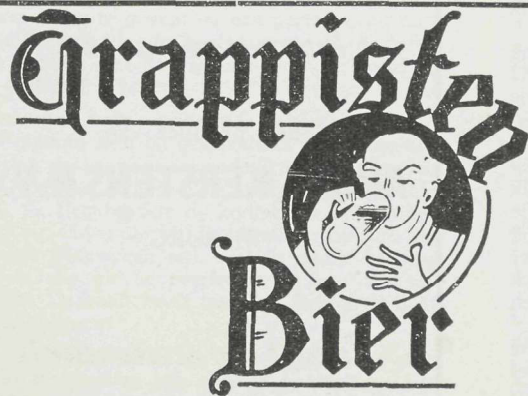
Eerst het kringfeest zelve. Naar mijn mening is deze kringdag volledig geslaagd te noemen. De grote moeite en de vele zorgen van de Goirlese gildebroeders zijn niet onbeloond gebleven. Zeker — zoals altijd het geval is geweest en zoals het in de toekomst zal blijven — zal het ene gilde een betere herinnering aan een kringdag bewaren dan het andere. Het ene gilde zal meer succes hebben geoogst dan het andere, dat zelfs nog niet één schild kon veroveren. Dat is nu juist het mooie van de kringdagen, de immer voorkomende afwisseling in het behalen van prijzen. Men mag dan wel eens opperen, dat deze of gene jury het niet bij het juiste eind heeft gehad, men mag het dan wel eens niet eens zijn met bepaalde voorschriften, mijne gildebroeders, dit is werkelijk van ondergeschikt belang. Het gaat er in de eerste plaats om, dat wij **meedoen**. Het deelnemen aan een kringdag is het allervoornaamste. Zeker de organisatie moet zo zijn, dat zij er op gericht is de volmaaktheid te be-

naderen, zeker de jury's moeten deskundig zijn en eerlijk in hun uitspraak, maar wanneer er in al die onderdelen van de wedstrijden eens een kleinigheid aan de dag treedt, die niet juist is, mag dit dan reden zijn om de gehele organisatie van de kringdag te veroordelen? Naar mijn gevoelen is dit hoogst onredelijk en mag zulks van een ware gildebroeder niet worden verwacht. Neen, wij moeten onze grote dank betuigen aan de gildebroeders van die gilden, die een kringdag **voor ons allen** hebben georganiseerd. Die mensen, die met inzet van alle krachten een feest voor ons allen bereid hebben, zijn wij gildebroeders ieder voor zich hartelijke dank verschuldigd. Zij immers hebben blijk gegeven tijd en arbeid, moeite en inspanning te hebben overgehad voor hun medegildebroeders van onze kring. En dit dienen wij allen, zonder uitzondering, te waarderen. Daarom, geachte afgevaardigden, acht ik een dankwoord aan onze Goirlese gildebroeders hier wel degelijk op zijn plaats.

Ik zeg met opzet **Goirlese** gildebroeders, omdat ik in dit dankwoord mede wens te betrekken de gildebroeders van St. Joris te Goirle, welk gilde — helaas — sinds enkele jaren niet meer bij onze kring is aangesloten. Dat deze mensen toch bereid waren medewerking te verlenen aan de kringdag van St. Sebastiaan en met de gildebroeders van St. Sebastiaan en St. Mauritius hebben samengewerkt, geeft mij als kringsecretaris te denken. Ik sta bij dit opmerkelijk feit met opzet stil, omdat mij hieruit is gebleken, dat het vuur van de kring in dit gilde nog niet geheel blijkt uitgeblust te zijn.

Ik vraag mij af of het niet mogelijk zou zijn, stappen te ondernemen — liefst op korte termijn — om dit gilde wederom binnen onze kring te voeren. Ik ben persoonlijk gaarne bereid om medewerking te verlenen, evenals — daarvan ben ik overtuigd — elk lid van het kringbestuur. Laten wij daaraan eens onze aandacht besteden, want wat zou een schone bekroning van het Goirlese gildenfeest zijn, dan de wetenschap, dat door de kringdag te Goirle **alle** Goirlese gildebroeders wederom in onze kring verenigd zouden zijn.

Ik geloof ook, blijkens de uitlatingen van de Burgemeester van Goirle de E.A. Heer Mr. Elsen dat de Goirlese gilden op volledige medewerking van het Gemeentebestuur zullen kunnen

Een
eeuwenoude
traditie

rekenen bij al hun ondernemingen. Dit gevoegd bij het feit, dat de Goirlese Burgemeester het ere-hoofdmanschap van St. Sebastiaan heeft aanvaard, is naar mijn mening een groot resultaat van deze kringdag.

Verder zou ik er de organiserende gilden van kringdagen of vrije gildenfeesten op willen wijzen, dat het van groot belang is, dat de programmaboekjes vooral de **namen** der personen, die daarin voorkomen, juist zijn geschreven. U hebt er geen idee van hoezeer daarop wordt gelet. Ook de volgorde der personen is van groot belang. Ik weet het, het zal dikwijls zeer moeilijk zijn, doch dit neemt niet weg, dat dit belangrijk beter kan worden verzorgd, dan tot op heden dikwijls het geval is geweest. Weet U er niet goed raad mee, wendt U dan tot het kringbestuur, dat gaarne de helpende hand zal bieden.

Vervolgens mag ik nog memoreren de aanwezigheid van ons kringbestuur bij het gouden jubileum als gildebrouder van de Heer W. P. van Gils bij St. Sebastiaan te Diessen. Het was voor ons bestuur een groot genoegzaam aanwezig te mogen zijn bij de uitreiking van de ere-medaille van de Orde van Oranje-Nassau door de Burgemeester van Diessen de E.A. Heer Otjens aan hem, die vele jaren lang bestuurslid was van onze kring en daarvoor grote verdiensten heeft.

Als ik dan nog vermeld, dat een afvaardiging van onze kring, bestaande uit voorzitter, secretaris en de Heer Th. Michelbrink, hoofdman van het H. Sacramentsgilde te Hulsel, bij de begrafenis van Z. Hoogw. Exc. Mgr. W. Mutsaers, emeritus-bisschop van 's-Hertogenbosch, tegenwoordig was, meen ik de voornaamste gebeurtenissen van onze kring de revue te hebben laten passeren.

Verder moge ik nog vermelden, dat het kringbestuur op 19 januari 1964 te IJlvarenbeek in vergadering bijeenkwam en te Goirle een bespreking heeft gehad met het organiserend gilde van de kringdag, zoals gebruikelijk is.

Tenslotte nog een praktisch puntje. Enkele gilden hebben zich tot mij gericht om een opgave te verstrekken van het wapen, dat elk aangesloten gilde hanteert op kringdagen en gildenfeesten. Het spijt mij, dat ik niet aan deze aanvragen heb kunnen voldoen, omdat ik niet over alle en vooral juiste gegevens daaromtrent beschik. Daarom zou ik U — geachte afvaardigden — willen verzoeken mij vandaag nog mededeling hiervan te willen doen, opdat ik de aanvragers kan inlichten.

Ik wil verder een hartelijk woord van dank richten aan mijn medebestuurders en aan U allen voor de medewerking en het genoten vertrouwen in het afgelopen jaar. Een speciaal dankwoord aan die bestuursleden, die in verband met mijn langdurige ziekte secretariaatswerkzaamheden voor mij hebben gedaan. Ik prijs mij gelukkig hier heden tegenwoordig te kunnen zijn, doch het is spijtig genoeg niet geheel uitgesloten, dat deze omstandigheden er toe zullen leiden, dat ik het kringsecretariaat — hoe ongaarne ook — zal moeten overdragen aan een andere gildebrouder.

Dit is ook de oorzaak er van, dat de belofte U een afschrift te doen toekomen van het schrijven der 7 hoofdlieden niet tijdig is kunnen worden gehouden. Dit afschrift is thans

VIEUX „DE OUDE KOETSIER”

Marque

déposée

De op fust gerijpte VIEUX

*Door liefhebbers
het meest gevraagd !*

Een product van
ANDRE KERSTENS N.V.

TILBURG

Vraagt uw leverancier !

de Kroon's Bier

Kenners-keuze Bier!

wel gereed en zal U worden toegezonden. Het lijkt mij verstandig dit schrijven te behandelen in een algemene vergadering tijdens de komende wintermaanden of in het vroege voorjaar. Dit temeer, wijl ik zijdelings heb vernomen, dat de wens bestaat om meer dan eenmaal per jaar bij elkaar te komen.

Ik wil dan dit jaarverslag besluiten met de hoop uit te spreken, dat het onze kring in het komende jaar in alle opzichten goed moge gaan en Gods zegen overvloedig zal neerdalen over U allen en Uw gezinnen.

Moge deze onderlinge broederschap eerlijk en oprecht blijven voortbestaan en deze tot uiting komen bij al onze handelingen, ook in kringverband.

De voorzitter dankt de secretaris voor zijn verzorgd jaarverslag.

Bestuursverkiezing

Aan de orde komt de verkiezing van 3 bestuursleden. Aftredend zijn de Heren W. Luijten, C. A. B. A. M. Schade en M. A. Adriaansen.

De voorzitter de Heer W. Luijten zegt overwogen te hebben zich niet meer herkiesbaar te stellen, doch zijn medebestuursleden hebben hem weten te overreden om zich wederom candidaat te stellen.

Aangezien geen kandidaten voor de verkiezing zijn ingediend en voormelde heren zich allen herkiesbaar hebben gesteld, worden zij geacht bij acclamatie te zijn benoemd.

De voorzitter dankt mede namens de Heren Schade en Adriaansen voor het in hen gestelde vertrouwen en spreekt de hoop uit, dat het hen gegeven moge zijn de komende 3 jaren in het belang van de kring te mogen blijven werken.

Alsdan volgt de pauze en worden de afgevaardigden in de gelegenheid gesteld de contributie en de abonnementsgelden voor De Gildetrom te betalen.

Bespreking „De Gildetrom”

De voorzitter stelt aan de orde de bespreking inzake het periodiek „De Gildetrom”.

Dit blad, dat al gedurende 10 jaren een uitgave is van onze kring en door zijn opmaak, berichtgeving en zeer lezenswaardige inhoud een sieraad genoemd mag worden, vergt momenteel een geldsbedrag dat niet gedekt wordt door de inkomsten uit abonnementen en advertenties. Het nadelig saldo dient op een of andere wijze voorgoed te worden weggewerkt. Met dit doel is een bespreking ter zake op de

agenda geplaatst, opdat de vergadering zich hieromtrent kan beraden.

De Heer J. Vermelis St. Joris, (Tilburg) zegt het te zullen betreuren als met de uitgave zou moeten worden gestaakt. Het blad is zeer mooi en rijkelijk voorzien van foto's. Hij vraagt zich af of het misschien té mooi is en mogelijk door een meer sobere opmaak de kosten beperkt kunnen worden. Een bijdrage uit elke gildenkas acht hij wel ideaal, als voor elke gildebroeder een abonnement verplicht zou zijn. Thans echter zou dit de gilden, die uit hun kassen een abonnement voor alle leden betalen, dubbel treffen. Hij spreekt zich uit voor een verplicht abonnement voor elke gildebroeder van alle aangesloten gilden.

De Heer Z. van Oirschot (St. Dionysius, Tilburg) zou er voor zijn om door elk der 33 aangesloten gilden f 25,- te laten betalen met daarnaast een betaling per abonnement.

De Heer J. Abrahams (St. Sebastiaan, Hilvarenbeek) zegt omgerekend te hebben, dat door de abonnees nog steeds circa f 0,30 per nummer wordt betaald, terwijl de werkelijke kosten zijn opgelopen tot circa f 0,80 per nummer. Naar zijn inzicht moet op de eerste plaats begonnen worden met een verplicht abonnement voor alle gildebroeders van de kring (ongeveer 1050 à 1100) en daarnaast ernstige pogingen aanwenden om te komen tot uitbreiding van het blad tot periodiek van alle vijf kringen van de federatie. Spreker zegt er zeker van te zijn, dat in de andere kringen daarvoor belangstelling bestaat.

De Heer P. J. van Eijndhoven (St. Brigida, Netersel) acht het uitgesloten, dat in deze vergadering spijskers met koppen kunnen worden geslaan ten aanzien van de Gildetrom. Hij stelt de uitgaaf op zeer hoge prijs. Hij zou graag zien, dat de vergadering zou besluiten tot het vormen van een commissie, die de hele zaak tot in de puntjes moet bekijken en een afgerond voorstel aan de kringvergadering zal voorleggen.

De Heer M. van de Ven (St. Dionysius, Tilburg) drukker van de Gildetrom noemt als een der oorzaken van het tekort het feit, dat de clichékosten abnormaal hoog zijn door de talrijke foto's, die in het blad moeten worden afgedrukt. Voor dezelfde kosten van de laatste 3 nummers zouden naar zijn mening 4 nummers kunnen worden uitgegeven mits de talrijke foto's achterwege zouden zijn gelaten. De drukkosten zijn beslist niet de oorzaak van het nadelig saldo. Deze zijn naar zijn mening zeker niet aan de hoge kant.

Gilde St. Dionysius bij gelegenheid van het De Heer M. van den Hout (St. Joris, Tilburg) schaart zich aan de zijde van de Heer Vermeilis. Ook hij zou De Gildetrom niet gaarne zien verdwijnen, daar hij deze mede van groot belang acht voor de geschiedschrijving van het gildewezen in onze kring. Hij acht het juist, dat bij de bepaling van de abonnementsprijs wordt uitgegaan van de werkelijke kosten gedeeld door het totaal aantal gildebroeders van de kring. Als het op deze wijze verkregen bedrag naar het inzicht van de vergadering te hoog zou zijn, blijft nog de mogelijkheid bestaan om naar rato van het aantal leden van elk gilde een bijdrage van alle gilden te heffen. Overigens acht ook hij een verplicht abonnement voor elke gildebroeder ten zeerste gewenst.

De Heer Th. v. d. Sande (St. Sebastiaan, Goirle) zegt het niet eens te zijn met de Heer M. v. d. Ven voor wat betreft de drukkosten. Naar zijn mening zal de Gildetrom beslist goedkoper kunnen worden gedrukt. Spreker vraagt zich af hoe het te verklaren is, dat verscheidene Tilburgse drukkers een prijs opgegeven hebben voor het drukken van het programma-boekje voor de kringdag te Goirle van rond f 1100,—, terwijl het boekje bij een drukkerij

in de Kempen is gedrukt voor f 344,—. Dit verschil is toch maar al te groot.

De heer M. van de Ven (St. Dionysius, Tilburg) zegt, dat zulks wel mogelijk is door de inschakeling van zgn. beunhazen bij het werk. (Het inmiddels verdwijnen van de drukkerij in de Kempen spreekt voor zichzelf).

Spreker adviseert het blad meer commercieel te maken. Door het opnemen van meer advertenties zullen de inkomsten belangrijk verhoogd kunnen worden. Ook hij voelt voor uitbreiding van het blad voor alle kringen, zodat dit het blad voor de gehele Federatie wordt. De Heer A. Jacobs (St. Joris, Tilburg) tenslotte zegt de oplossing te zien in een regeling, waarbij wordt uitgegaan van een vast bedrag per gilde vermeerderd met daarnaast een bijdrage per lid. Dit alles gebaseerd op een abonnement voor elke gildebroeder. Spreker wil een becijferd voorstel in die geest formuleren en dit aan de vergadering voorleggen in de eerstvolgende bijeenkomst, die tijdens de wintermaanden zal worden gehouden. De vergadering gaat hiermede accoord.

Kringdag 1965

De voorzitter deelt mede, dat de jaarlijkse kringdag in 1965 zal worden gehouden te Tilburg en zal worden georganiseerd door het

Wie ...? Waar ...? Wanneer ...?

De redactie geeft een prijs voor het juiste antwoord. Uit sportieve overweging dienen degenen, die op de foto staan, niet mede te dingen!

300-jarig bestaan van dit gilde. Desgevraagd verklaart de afgevaardigde van St. Dionysius de juiste datum nog niet te kunnen noemen. Hij vroeg evenwel of het bezwaar zou ontmoeten als de kringdag zou worden gehouden op de herdenkingsdag 5 mei. Zowel van de zijde van het bestuur als van de gilden bestaat daartegen bezwaar, aangezien op die dag in elke gemeente deze lustrumherdenking der bevrijding zal worden gehouden. In de meeste plaatsen zullen de gilden bij de officiële herdenkingen en feestelijkheden worden ingeschakeld. De juiste datum zal nader worden bekendgemaakt.

Mededelingen

De secretaris deelt mede, dat in het damesblad Romance in nummer 10 van oktober 1964 (een uitgave van De Geïllustreerde Pers N.V. te Amsterdam, Stadhouderskade 85) een foto is afgedrukt van de koning en koningin van het Gilde St. Joris te Tilburg, welke afbeelding op fototechnische wijze zodanig is gewijzigd als reclame-affiche, dat zulks niet alleen voor de betrokkenen, doch ook voor het gehele gilde wezen als ergerlijk en kwetsend moet worden gekwalificeerd. De betrokkenen hebben hiertoe geen toestemming gegeven of medewerking daartoe verleend. Op verzoek van de hoofdmans van St. Joris, Tilburg, vraagt de secretaris toestemming aan de vergadering om het kringbestuur te machtigen, indien zulks nodig mocht blijken te zijn, bepaalde stappen te ondernemen tegen de uitgeefster van bovengenoemd blad. Nadat de afgevaardigden kennis hebben genomen van de gewraakte reclame, wordt met algemene stemmen de gevraagde machtiging aan het bestuur verleend.

De voorzitter deelt mede, dat via de Heer W. J. Liebrechts van het St. Willibrordusgilde te Casteren, de uitnodiging is ontvangen om met een deputatie van onze kring aanwezig te zijn bij de herdenking van de gesneuvelden van 2-II R.I. te Venlo in de zomer van 1965. Aangezien zeer vele mannen uit de gemeenten van onze kring (waaronder vele gildebroeders) bij dit legeronderdeel in de mei-dagen van 1940 hebben gediend, wordt door de vergadering besloten de uitnodiging zeer gaarne te aanvaarden.

Ten aanzien van het tromreglement deelt de voorzitter mede, dat het ontwerp daarvan gereed is gekomen. In de komende vergadering tijdens de wintermaanden zal dit in bespreking worden gebracht.

Met betrekking tot de verloren zeer oude gildetrom van Lage-Mierde deelt de voorzitter mede, dat deze nog steeds niet terecht is. Hij doet een dringend verzoek aan alle gildebroeders om, wanneer zij ook maar iets omtrent dit attribuut horen, daarvan onmiddellijk aan hem kennis te willen geven.

Verder is gevonden een prang voor de kruisboog. Inlichtingen bij het bestuur. Daarnaast bevindt zich in Café Elshof te Oirschot nog steeds een vendelstok van onbekende herkomst. De voorzitter deelt verder mede, dat de Federatie-voorzitter Jhr. Mr. R. A. van Rijckevorsel te Berlicum telefonisch heeft medegedeeld deze vergadering tot zijn spijt niet te kunnen bijwonen.

Tenslotte doet hij een beroep op de betrokken gilden om kwitanties van betaalde reiskosten voor Soestdijk thans zonder uitstel aan de secretaris in te zenden, teneinde de financiële afwikkeling van de reis naar Soestdijk op korte termijn mogelijk te maken.

Rondvraag

De Heer M. v. d. Hout (St. Joris, Tilburg) vraagt de volle aandacht van het bestuur voor de komende Federatievergadering. Het bestuur weet welke wensen er onder de gilden leven met betrekking tot de statuten en huishoudelijk reglement van de Federatie. Hij verwacht van de afgevaardigden van het bestuur, dat zij ter Federatievergadering met overtuiging deze wensen naar voren zullen brengen, opdat deze aangelegenheid eindelijk haar beslag zal krijgen.

Dezelfde spreker beklagt er zich over, dat de gilden nimmer inzage krijgen van de notulen der Federatievergadering. Hij verzoekt medewerking van het bestuur om een (mogelijk) kort verslag van de Federatievergadering in De Gildetrom te doen publiceren.

De voorzitter zegt de gevraagde medewerking toe.

Een vraag van de Heer Z. van Oirschot (St. Dionysius, Tilburg) inzake het ophalen en thuisbezorgen van attributen, die op de gilden tentoonstelling in 's-Hertogenbosch zijn tentoongesteld geweest, wordt door de Heer J. Abrahams tot genoegen van de Heer van Oirschot beantwoord. De enkele attributen, die de Heer Abrahams thans nog in bezit heeft, zullen vandaag of morgen aan de betrokken gilden worden overhandigd.

Van deze gelegenheid maakt de voorzitter gebruik om alle gilden, die hun medewerking aan de gildententoonstelling hebben verleend, te danken voor hun bereidwilligheid.

De Heer H. van Lieshout (St. Joris, Tilburg) zegt met genoegen te kunnen mededelen, dat het schild, dat hij op de kringdag in Oisterwijk heeft gewonnen en waarom hij diverse malen heeft moeten vragen, thans door hem is ontvangen. Spreker vraagt verder of het niet mogelijk zou zijn de uitreiking der prijzen op de kringdagen te vervroegen. Vooral de prijzen voor kruisboog op doel komen altijd achteraan. Hij juichte de vroegtijdige bekendmaking van gewonnen prijzen op grote borden, telkens zodra een uitslag van de betrokken jury was ontvangen, ten eerste toe. Dit systeem, waarvan St. Sebastiaan te Goirle de primeur had, blijkt bij alle gildebroeders in goede aarde te zijn gevallen. Maar de daadwerkelijke uitreiking bleef toch nog lang uit.

De voorzitter zegt, dat het moeilijk is in deze tussenbeide te komen. Tenslotte is het zo, dat het organiserend gilde deze aangelegenheid regelt. Niettemin is ook hij er voor, dat de uitreiking der prijzen zo vroeg mogelijk plaats heeft.

De Heer A. Scheffers (St. Dionysius, Tilburg) bepleit de opstelling van een schema voor het minimum-aantal zilveren schilden, dat op een kringdag beschikbaar moet worden gesteld voor de diverse categorieën. Dan zullen de organisatoren zowel als de bezoekende gilden weten waar zij aan toe zijn. Het komt herhaaldelijk voor, dat in het programmaboekje prijzen wor-

den vermeld, welke niet uitgereikt worden, terwijl daarnaast meerdere prijzen worden uitgereikt die niet daarin vermeld staan.

De voorzitter antwoordt hieraan de nodige aandacht te zullen besteden.

De Heer Th. v. d. Sande (St. Sebastiaan, Goirle) doet een beroep op alle gilden om bij gildenfeesten de bordjesdragers financieel te bedenken. Hij is er van overtuigd, dat het beslist geen opzet is als dit niet plaats heeft, maar het mag niet worden vergeten.

Met een beroep op het spreekwoord „een kinderhand is vlug gevuld” onderstreept de voorzitter de woorden van de Heer v. d. Sande.

De Heer J. Maas (Lage-Mierde) wijst er op, dat de jaarvergaderingen altijd boetplichtig zijn. Verzuim der jaarvergadering kost f 2,50 en het niet verschijnen op een kringdag f 10,—. Hij dringt er op aan deze boeten te innen.

De Heer P. J. van Eijndhoven (St. Brigida, Netersel) verwijst naar een besluit der algemene vergaderingen, waarbij op kringdagen een prijs beschikbaar moet worden gesteld voor het mooiste vaandel ná 1945. Met dit besluit is bij de kringdag te Goirle geen rekening

gehouden. Spreker verzoekt aandacht hiervoor bij volgende gelegenheden.

Verder blijkt op de kringdag in Goirle aan Gilde St. Willibrordus te Casteren de prijs voor het mooiste gecostumeerde gilde te zijn toegekend. Naar veler mening is dit niet juist en is de beoordeling van de jury (weliswaar onbewust) fout geweest.

De Heer A. Scheffers (St. Dionysius, Tilburg) zegt het hiermede niet eens te kunnen zijn. In zijn gedachtengang is een gilde zoals b.v. St. Dionysius (en zo zijn er meerdere), dat op zijn paasbest voor de dag komt b.v. in jacquet eveneens een gecostumeerd gilde. Niet echter een gilde, welks leden in hun zondagse costuum (de een bv. in het zwart, de ander in donkergrijs enz.) marcheert achter gecostumeerde vendeliers en tamboers.

Niets meer aan de orde zijnde en niemand meer het woord verlangend, sluit vervolgens de voorzitter de vergadering met de Christelijke groet „Geloofd zij Jezus-Christus”.

De Kringsecretaris,
H. A. J. van Erve

Vaandels - Vlaggen PIJNAPPEL

Torenstraat 3

's Hertogenbosch

Onze Patroonheiligen VIII

H. DIONYSIUS (Feestdag 9 oktober)

Op 6 januari 1665 werd te Tilburg een cloveniersgilde opgericht, hetwelk zich vele jaren later onder de bescherming van de stadspatroon, de H. Dionysius stelde.

Naast de oude schutgilden St. Joris en St. Sebastiaan lag het voor de hand, dat de broederschappen de stadspatroon tot beschermheilige uitriepen.

Een levensbeschrijving van heiligen is in zeer vele gevallen niet gemakkelijk. Vele thans bekende feiten omtrent hen berusten op legenden. Ze zijn jaren lang overgeleverd en daardoor onbewust verkeerd verhaald. Wat met zekerheid over deze heilige bekend is, vermeldt bisschop Gregorius van Tours in de zesde eeuw in zijn werk „Geschiedenis der Franken”. Deze vrome bisschop vertelt, dat kort voor het midden van de derde eeuw een priester Dionysius door Paus Fabianus werd gezonden naar Gal-

lië (Frankrijk) om de heidenen tot het christendom te bekeren. Samen met zijn gezellen Rusticus en Eleutherius zou hij in het jaar 285 te Parijs, toen Lutetia geheten, onthoofd zijn. Tot zover de geschiedschrijver.

De legenden over deze grote geloofsverkoediger na de vervolging van de christenen van Lyon zijn talrijk. Deze onder Aurelianus ter dood gebrachte bisschop van Parijs wordt omstreeks 800 beschouwd te zijn Dionysius de Areopagiet, die in de Handelingen der Apostelen als een van de bekeerlingen van de H. Paulus te Athene wordt genoemd. Abt Hilduin stelde het klooster te Saint Denis onder diens bescherming.

Sedert de 7e eeuw werden de franse koningen te Catolacum — later Dionysiopolis — en thans St. Denis, een wijk van Parijs, begraven. Dagobert stichtte hier de Benedictijner abdij. In de Gulden Legende (plm. 1275) verhaalt bisschop Jacopo de Voragine uitvoerig de legende en vereenzelvigt Dionysius de Areopagiet met de bisschop van Parijs. Toen Christus op Calvarië stierf en de gehele aarde in duis-

GULF motoroliën en doorsmeervetten

volgens officiële smeerschema's voor alle merken tractoren en landbouwmachines

N.V. Oliehandel v.h. van Vollenhoven & Smulders

ternis gehuld was, zag Dionysius ook dit verschijnsel in Athene. Hij was een heiden en riep uit: „Deze wonderlijke duisternis voerspelt een wonderlijk licht, dat spoedig de gehele wereld zal verlichten." Met hem richtten de inwoners van Athene een altaar op voor „de onbekende God".

Zoals de Handelingen van de Apostelen vermelden zag de H. Paulus dit altaar staan en hij sprak: „De God, die gij vereert zonder Hem te kennen, kom ik U verkondigen." Dionysius, een der toehoorders liet zich dopen en Paulus stelde hem aan tot bisschop van Athene. Vele bekeringen maakte Dionysius te Athene en ver daarbuiten. Nadat hij vernomen had, dat de wrede keizer Nero Petrus en Paulus gevangen had genomen, vertrok Dionysius naar Rome, om hen in de kerker te bezoeken. Nog tijdens zijn verblijf aldaar werden de apostelen ter dood gebracht.

Paus Clemens, Petrus' opvolger, zond hem naar Gallië om het evangelie te prediken. Dionysius en zijn gezellen, de priester Rusticus en de diaken Eleutherius maakten vele bekeringen, stichtten er kerken en stelden in geheel het bisdom ijverige priesters aan. Onder de christenvervolging van keizer Domitianus werden Dionysius en zijn gezellen, na vele martelingen, onthoofd.

God was met zijn heiligen en liet een groot wonder toe. Het onthoofde lichaam van de H. Dionysius richtte zich op; nam het afgehouwen hoofd in zijn handen en liep door een engel geleid vanaf de heuvel Montmartre, waar de onthoofding plaats gevonden had, naar de plaats waar hij begraven wenste te worden. Koning Dagobert richtte op deze plaats een kerk op, welke in de 12de eeuw door een gotische kathedraal vervangen werd.

Aan de verbreiding van de devotie van de grote volksheilige hebben de Benedictijnen zeer veel bijgedragen. Op het einde van de 13de eeuw behoorde Dionysius tot een der 14 Noodhelpers. Hij werd o.m. aangeroepen tegen hoofdpijn. (Hij stierf de marteldood immers door onthoofding) De verering van de Noodhelpers had op het einde van de 15de eeuw haar hoogtepunt. Vanwege het bijgeloof verbod het Concilie van Trente de H. Mis te lezen van de 14 Noodhelpers. In het Dominicanerklooster te Regensburg bevinden zich de relieken van de heiligen. De R.K. Kerk te Jutphaas bezit een 16de eeuws altaarstuk met de voorstelling van de Noodhelpers.

De kerk van Tilburg werd op 9 oktober 1483 plechtig opnieuw geconsacreerd, nadat deze aanmerkelijk was vergroot en toegewijd aan de H. Dionysius, de patroon van het Franse koningshuis en van de stad Parijs.

Deze grote heilige zal voor de gildebroeders, wanneer zij in nood verkeren, een machtige voorspreker zijn bij de troon van God.

A. J. M. Jacobs,
Vaandrig St. Joris, Tilburg

Het Gildevaandel

Wie een echt Brabants Gilde door de straten ziet trekken, zal getroffen worden door het grote statige vaandel dat veelal gedragen wordt door een grote, stevige gildebroeder of vendelier, de vaandeldrager genaamd.

Dit kostbare vaandel, dat al gauw f 1.000,— of meer kost, is de trots van elk gilde, want op dit vaandel is de patroonheilige afgebeeld. En als er geen standaardvlag met afbeelding van de patroonheilige is of als de patroonheilige niet in de vendelvlaggen staat afgebeeld, is dit vaandel het enige, allesoverheersende symbool van het Gilde. Rond het grote gildevaandel is het gilde gegroepeerd; het is de kern, waar alles om draait.

Zoals de hoofdman het middelpunt is van alle gildebroeders, zoals de koning het middelpunt is van alle schutters, zo is 't Gildevaandel het middelpunt van het gehele Gilde.

Treffend kan men dit zien bij sommige kleine gilden, waarvan nog slechts een kern van enkele mensen is overgebleven. Dan ziet men deze mensen achter hun grote vaandel lopen. De hoofdman, de koning, de vaandeldrager de gildetamboer met zijn gildetrom en een paar schutters. Dat is eigenlijk een gilde in zijn kleinste vorm. Is er een vendelzwaaijer bij, dan is er al wat zwier bij en begint de uitbreiding.

Het vendelzwaaien moet m.i. door de vaandel-dragers ontstaan zijn, doordat zij bij feestelijke gelegenheden met hun grote vaandel in de rondte zwaaiden.

De traditie wil namelijk, dat de vaandels, ook al zijn ze nog zo groot, gezwaaid moeten kunnen worden. Het grootste in de gilden bekende vaandel van St. Joris mat plm. 2,5 m in het vierkant en daarmee moest gezwaaid kunnen worden; volgens een der bekendste oude vendeliers van Brabant.

Bij uitzonderlijke gelegenheden gebeurt dit ook nog wel eens, al moet men dan de beschikking hebben over een reus van een vendelier.

De kleinere vendels van 1.80 m bij 1.80 m zijn in de praktijk gegroeid.

Ook de naam „moedervaan”, zoals die in sommige streken aan het Gildevaandel wordt gegeven, wijst op die richting. Uit dit alles volgt, dat het Gildevaandel van de allergrootste betekenis is voor onze gilden. En elk herboren gilde, dat nog geen gildevaandel heeft, moet daarom zo lang werken, tot het een prachtig vaandel heeft, want de afbeelding van de gildepatroun moet uitgedragen worden over stad en land.

Prachtige afbeeldingen van St. Joris en St. Sebastiaan ziet men dan ook over onze straten trekken, maar ook St. Catharina en andere heiligen doen mee in de wedijver.

In de lange loop der eeuwen hebben de gildevaandels op de ereplaatsen van Europa geprikt.

Bij kroningen van keizers en koningen waren zij vertegenwoordigd en bogen zij als vrijwillig eerbetoon voor hun vorsten. Want wat de gilden doen, doen zij vrijwillig in het trots bewustzijn, vrije mannen te zijn, die weerbaar zijn ingesteld en koppig genoeg zijn om iets niet te doen, als zij het er niet mee eens zijn.

Maar als handhavers en beschermers van de orde voor Kerk en Staat, staan zij achter het rechtmatige gezag, dat eerbied en hulde verdient.

Bij de intocht van de Koningin in Brabant strekten zich dan ook de grote Gildevaandels voor onze Koningin als een zijden tapijt. Groter eer was niet denkbaar. De eer, die echter ook de koningen van de gilden krijgen.

Uit het bovenstaande blijkt wel, dat de forse drager van het grote vaandel een der allermooiste taken heeft in het Gildewezen. Laat er hem van doordrongen zijn, dat hij het symbool van heel het Gilde in zijn sterke handen torst en dat hij dienovereenkomstig met trots geheven hoofd zijn vaandel over de straten draagt en niet laat slepen. Daar hij dat heilige vaandel, dat onbesmet moet wapperen in de wind, met zorg omringt en het niet achteloos neergooit op de grond.

De drager maakt het vaandel tot iets groots en heiligs. Hij moet het voorbeeld van de heilige, waarvan hij het vaandel draagt, in zich opnemen, diens gedrag proberen na te volgen en aldus diens idealen uitdragen.

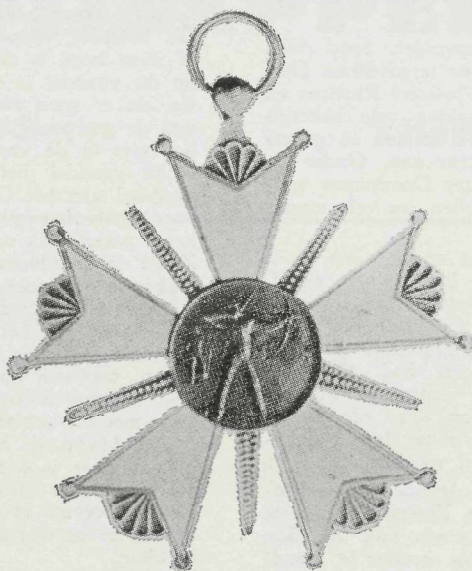
Vaandeldragers van Brabant, mannen van Uw slag, hebben Brabant groot gemaakt en hebben Brabant een onkreukbare naam gegeven in de Geschiedenis. En zolang er in Brabant stoere sterke mannen hun beste krachten geven om vol trots hun vaandel over de straten van ons mooie gewest te dragen, zolang zal Brabant goed blijven.

Draag dan Uw vaandel, vol trots en met alle fierheid die in U is. De tijd, dat Brabant achterlijk genoemd werd, is voorbij. Nu hebben wij iets nl. onze gilden, dat andere gewesten

Bekers
Medailles
Kransen
Takken
Plaquettes
Statuettes
Vaantjes
Wimpels
Insignes

Enorme voorraad

Gilde-
schilden
Konings-
kruizen

in echt zilver
en verzilverd
Eigen fabriekaat
Mooie gravure
In eigen ateliers

Ferdinand Klaassen

Prijzen voor elke sport — Juwelier

Ons 77e jaar Kerkstraat 35, 's Hertogenbosch, Tel. 04100-34716 Ons 77e jaar

ons benijden. Mede door het werk van de gilden en mede door de fiere wijze, waarop U het vaandel draagt, is Brabant zichzelf gebleven. Draag dan het vaandel tot je niet meer kunt en leg 't dan in de handen van je zoon als het kan.

De Gildengeslachten van Brabant zijn een taai onuitroeibaar ras. Daartoe te behoren, moet Uw grootste trots zijn.

E. Gerrits, Berlicum

Aan de Hoofdlieden

Een hoofdman is uit de aard der zaak de belangrijkste gezagsdrager van zijn gilde en aansprakelijk voor het bezit van attributen, gelden en vooral de stukken, waarin de geschiedenis van het gilde is vastgelegd.

Dit kunnen wij terugbrengen tot de belangrijke perkamenten en de „Caert”, welke vooral bij de oude gilden het reglement vormt.

In de loop der tijden is veel kostbaar archief verloren geraakt door oorlog, brand en zelfs diefstal. Hoe kan ik dan in een Londense antiekzaak zilveren koningsschilden hebben gezien van een niet nader te noemen Brabants gilde. Maar ook de nonchalance, waarmee deze kostbare stukken worden bewaard!

Nog niet lang geleden kwam ik ter informatie op een boerderij om inzage te mogen hebben in enige gildepapieren. Tot mijn stomme verbazing kwamen de meest mooie stukken domweg uit de schuif van de keukentafel! Dit is

toch waarachtig geen plaats om een kostbaar perkament te bewaren!

Ik zou daarom met klem de hoofdlieden willen verzoeken op de eerste plaats alle belangrijke stukken het gilde betreffende te verzamelen, daar deze ook wel eens bij de dekens of andere bestuursleden berusten en op te bergen in een te huren kluisje bij de Boerenleenbank of een dergelijke instelling. Dit kost f 10,— per jaar en garandeert voor bijna 100 pct. veiligheid, dat de spullen niet meer zoek kunnen raken.

Daarnaast is mij gebleken, dat vele gilden geen inventaris hebben van het door hen gewonnen zilver, om van de koningsschilden maar niet te spreken. In het algemeen worden de koningsschilden door de koning en zijn zilverdragers gedragen, hetgeen nog een zeker overzicht van het bezit vormt, doch ook dat dient te worden vastgelegd. Maar wat te zeggen over de door het gilde verkregen zilveren prijzen, zoals ordelijkst geheel in de optocht, beste standaardrijder, schoonste patroonheilige, enz. Het ene gilde bergt deze op in een prijzenkast in het gildehuis, bij het andere behoudt b.v. de standaardrijder, de patroonheilige, de schilden zelf: dit is een kwestie van interne organisatie, maar er moet toch een register zijn, welke prijzen gewonnen zijn en wie deze onder hun beheer hebben; dus gildehuis of particuliere gildebroeder.

Vooraf wanneer de gildeoverheid heeft toegestemd, dat een gildebroeder een gewonnen prijs in beheer mag hebben, dient een duidelijke af-

TERUGBLIK 1964 Kringdag te Goirle. Het Kringbestuur op mars!
v.l.n.r. de Heren Van Erve, Schade, voorzitter Lu'jen en Abrahams.

spraak te worden gemaakt, dat bij uittreden uit het gilde of overlijden het schild direct wordt teruggegeven. Vele gildebroeders verkeren in de mening, dat gewonnen zilver hun eigendom is: met uitzondering van de schietprijzen is dit beslist **niet** waar.

ALLE ZILVER WORDT DOOR DE GILDEBROEDER VERDIEND ALS LID VAN ZIJN GILDE: HET ZILVER BEHOORT DUS DE GILDE TOE!

Vandaar dat ik de hoofdlieden op het hart wil drukken een behoorlijke prijzen-administratie te doen bijhouden.

Daarnaast is verzekering, hoewel de historische waarde onvervangbaar is, toch gewenst. Premie tegen brand en inbraak is een kwestie van enige guldens!

Hoofdlieden let op Uw Saack.

Schade.

THEO SMULDERS, OIRSCHOT

jonge Schutterskoning

THEO SMULDERS (26) kan zich erop beroemen waarschijnlijk de jongste schutterskoning in Nederland te zijn. Deze medewerker van de afdeling EMD te Eindhoven behaalde de eretitel onlangs tijdens het tweejaarlijkse koningsschieten in de gildehof van het Oirschotse St. Sebastiaangilde, waarvan hij nu drie jaar lid is. Ofschoon hij dus in twee opzichten nog een jonge gildebroeder is, werd de heer Smulders reeds vóór de grote wedstrijd gezien als een serieuze kandidaat voor de titel. Twee jaar geleden bleek namelijk al dat hij goed met de kruishoog overweg kon en sindsdien kon men hem regelmatig met dit wapen in de gildehof zien oefenen.

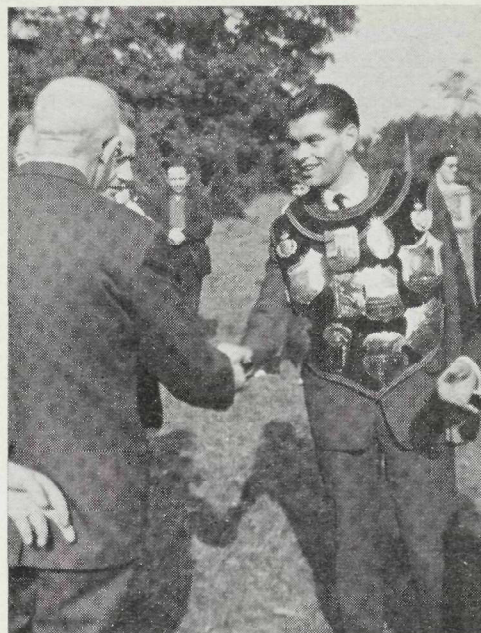
Theo is met het gilde opgegroeid. Verscheidene familieleden zijn of waren gildebroeders. Drie jaar geleden viel zijn grootvader, de heer Th van de Loo — in Oirschot beter bekend als Dorus van Dam — een hartelijke huldiging ten deel toen deze de vijftig jaar in het St. Sebastiaangilde volmaakte.

Vader Smulders was enige tijd lid en een oom trad pas uit het gilde toen hij naar Canada emigreerde. Een andere oom, ook een heer Th. v. d. Loo, is hopman-deken en schrijver van het St. Sebastiaangilde.

Beschermers

Verre voorgangers van de heer Van de Loo hebben in oude, in perkament gebonden boeken, de geschiedenis van het St. Sebastiaangilde opgetekend. De oprichtingsdatum van het gilde is niet precies bekend. De oudste akte stamt uit 1531, maar dat is een hernieuwde. Daarin schonk de toenmalige Heer van Oirschot „affectie ende liefde draegende totten eedelen hantboghe” het gilde bepaalde privileges.

De schuttersgilden (oftewel schutsgilden, afgeleid van schutten, beschermen en dus niet van schieten) hadden in die tijd, waarin van een geregeld leger nog geen sprake was, een wezenlijke taak. Later, toen de steden beter werden beschermd door stadswallen en dergelijke

GELUKWENS VAN GROOTVADER

De jonge koning wordt gelukgewenst door zijn grootvader, de heer Th. v. d. Loo, in Oirschot beter bekend onder de naam Dorus van Dam.

werden de gilden meer gezelligheidsverenigingen en waren het vaak de voornamen van de stad die er lid van waren. Frans Hals legde in zijn schilderijen de eet- en drinkgelagen van de schuttersgilden uit die tijd vast voor het nageslacht.

Koningschieten

De behendigheid van de gildebroeders bleef echter op peil, maar meer uit sportiviteit dan uit noodzaak. Eens per jaar meten zij nog steeds elkaars krachten, een wedstrijd die om de twee jaar een hoogtepunt vindt in het koningsschieten. Het St. Sebastiaangilde houdt dit koningsschieten op de kermisdinsdag in Oirschot.

Op die grote dag trekken 's morgens in alle vroegte twee tamboers door het dorp, waar zij alle gildebroeders met tromgeroffel persoonlijk gaan wekken. Om er zeker van te zijn dat iedereen ervan op de hoogte is dat „'t guld” is wordt dan nog eens op alle vier windhoeken van het dorp de trom geroerd. Als beloning voor het harde werken wacht de tamboers een stevige maaltijd bij de keizer thuis.

Keizer wordt men indien men drie maal achtereen de koningstitel behaalt. Een bekende keizer is ir. P. F. S. Otten, president-commissaris van onze onderneming. Ook het St. Sebastiaangilde heeft er, als enige van de vier kruisboog-gilden in Oirschot, een in de persoon van de heer C. Smits.

Alle gildebroeders, die zich hebben verzameld in het gildehuis — hotel Princée te Oirschot — gaan achtereenvolgens de hopman (hoofd), de keizer en de koning „uithalen”. Gezamenlijk trekt men dan naar de gildehof waar de wed-

Drinkt

Bavaria-Bier

3-Es Limonade

BAVARIA-BROUWERIJ — LIESHOUT

kamp zal plaatshebben. Ieder gildelid mag drie keer proberen met zijn kruisboog een metalen plaatje van de boom af te schieten. Wie dat het meest lukt, mag zich koning noemen.

Gelofte

Theo Smulders wist dit jaar samen met een andere gildebrouder het plaatje drie keer te wippen. Een kamp bracht hem echter de zege. Met de moedervaan van het gilde tussen hen op de grond uitgespreid sprak hij tegenover de keizer de gelofte uit zich als een koning te gedragen, waarna hij over het vaandel stapte en werd omhangen met het blazoen met de zilveren schilden.

Een koerier bracht het nieuws naar huis, waar alles in gereedheid werd gebracht om de nieuwe koning en de andere gildeleden feestelijk te ontvangen. Een zilveren schild met inscriptie, dat de heer Smulders moet laten vervaardigen, zal tot in lengte van dagen blijven herinneren aan de periode waarin een jonge gildebrouder koning van het St. Sebastiaangilde was.

Th. v. d. L.

De spoorweg en de Gilden

In „De Gildetrom” nr. 24, zomer 1962, schreef ik naar aanleiding van het honderd jarige bestaan van de spoorlijn Breda—Tilburg een artikelje over de plechtigheden rond de aankomst van de eerste trein te Tilburg op 1 oktober 1863, waarbij ook de Tilburgse gilden nauw waren betrokken.

Nu lees ik nog een aardige passage in het tijdschrift „Spoor- en Tramwegen” van Augustus 1964, bij gelegenheid van het 125-jarig bestaan van de Nederlandsche Spoorwegen en hetwelk ook betrekking had op de feestelijkheden te Tilburg bij aankomst van de eerste trein:

...„al die heren boden genoeg te kijken aan het volk, waaronder mannen in blauwe kielen en vrouwen met hare hoog opstaande mutsen, met groote over de ooren afhangende strooken, gildemannen of schutters, met hooge hoeden, met groote pluim en vervaarlijke boogen en trommelaars in bont ornaat voorzien van geweldige trommen, welke een dreunend basgeluid voortbrachten, verrieden, dat we ons in 't hartje van Brabant bevonden. Het inkomen

van Tilburg was zeer landelijk: we zagen er tuinen, heggen en mesthopen.”

Op het stadhuis — waar een blik op de toegestroomde menigte aan Minister Thorbecke de opmerking ontlokte: „Hier heeft men slag van feestvieren; het geheele volk neemt eraan deel”. — werden brood, vruchten en wijn aangeboden. De genodigden „verdrongen er zich een half uur” en trokken vervolgens „met groote trom en Turksche muziek voorop en begeleid door gildemannen” langs de Noordhoek naar het station terug, waar ze onder luid „hoera” geroep en vendelzwaaien om drie uur weer de tien rijtuigen van de trein beklommen en wegspoorden... „Gansch Tilburg was uitgelopen; een pastoor met zijn kweekelingen stond in een wei, de nonnetjes lagen uit haar venster, een paar oude vrouwtjes waren op een hek geklommen”.

Ons verhaal besluit met een uitvoerige beschrijving van de feestelijkheden, die na terugkomst van de trein plaats hadden in het met sparregroen en bloemen kwistig versierde Breda. Weer bulderde het geschut, weer beierden de klokken en was er de muziek van infanterie en stedelijke schutterij, toen de gasten de vesting binnentogen...”

Schade.

LANDJUWELLEN

Als wij in de tegenwoordige tijd de naam Landjuweel weer aan onze Gilden hebben kunnen teruggeven, dan denken wij onwillekeurig terug aan de Landjuwelen, de Grote Schietspelen en Schietspelen uit vroeger eeuwen.

Een Gildendag in onze tijd wordt gevuld met wedstrijden. Er worden prijzen gegeven voor mooiste- correctste en best gaande gilden en standaardrijders in de optocht. Er zijn prijzen voor zilver, Standaards, trommen, vaandels, boeken en oude papieren; er wordt gewedstrijd in standaardrijden, trommen, vendelen en schieten op vogel en wip met diverse wapenen. Maar; hoe ging dat nu vroeger.

Bekend was, dat de hoofdprijzen waren voor het schieten, zowel ter lochte als op het doelwit. Ook waren er prijzen voor de gilden, die bij het binnentreden in den stede zich op zijn fraaist presenteerden, zowel te voet, te peerde als per schip (onze optochtprijzen).

Doch wat gebeurde er nog meer.

Navorsingen hebben aardige bijzonderheden aan het licht gebracht.

Landjuwelen in vroeger eeuwen konden enkele weken duren. Men begon eerst te vergaderen om eventuele nog bestaande geschillen van vorige landjuwelen uit de weg te ruimen, daarna vingen de wedstrijden aan en dan komen wij tot de conclusie, dat deze wedstrijden veel overeenkomst vertonen met onze tegenwoordige Olympische Spelen, door hoeveelheid en verscheidenheid.

Daar waren om te beginnen de toneelspelen waar prijzen werden gegeven voor de Gilden die het beste dramatische of komische stukken ten tonele brachten.

In 1284 streed Jan VII, zoon van Jan VI met de zijnen bij Gulpen.

In 1288 streden die van Heusden opnieuw, onder aanvoering van Jan van Heusden in de slag van Woeringen.

Den 24e October 1356 streden die van Heusden met grote dapperheid onder Dirk van Merwede tegen de Vlamingen. De Slag werd gewonnen.

In 1405 kwamen de Heusdenaren hunnen Graaf Willem VI te hulp tijdens den oorlog tegen Jan van Arkel, en wel voor Gorinchem, Hagestein en Everstein.

Bij den oorlog tegen de Vlamingen in 1395 namen de schutters van Heusden ijverig deel aan de inneming der burchten of sloten te Merwede, Tiel, Vianen en Hagestein.

In hetzelfde jaar trokken zij onder hunnen Graaf tegen de Vriezen op en veroverden zij mede het sterke Bolsverde.

In 1481 trokken die van Heusden op onder den stadhouder Joost de Lalaing tegen Gouda.

In 1575 stierven vele Heusdenaren den heldendood bij de inneming van Bommernede (Zeeland).

Jan van de Mortel

DE GILDE VIERT!

Zaterdag 4 juli 1964 om drie uur in de middag zwaaiden de vendeliers van de Kring Maasland hun vanen voor de vele autoriteiten, die naar Den Bosch waren gekomen voor de opening van de tentoonstelling „de Gilde Viert”: Mgr. W. M. Bekkers, Brig. Generaal P. G. A. Coopmans, Mr. Dr. L. M. Deckers, Dr. H. J. van Doorne, Mr. E. J. de Haes, Mr. R. J. J. Lambooy, en met hen vele andere prominenten uit de provincie, die de Gilden een warm hart toedragen, waren present.

Na deze hulde formeerde zich een optocht naar het museumgebouw: voorop dreunden de kopers gildetrommen, daarachter hieven de vendeliers hun veelkleurige vaandels tegen de blauwe lucht en de autoriteiten en genodigden sloten de stoet.

In het gebouw van het Provinciaal Genootschap sprak de Heer Mr. W. H. Ariëns een welkomstwoord. Niet allen waren in de gelegenheid om zijn woorden te beluisteren, de ontvangstzaal was hiervoor te klein. Maar als pleister op de wond waren er voor hen kramen opgesteld op het voorplein, waar enige liefvallige Bossche schone zorgden voor lafenis der dorstige kelen.

De voorzitter van de Kring Maasland, de

heer J. van de Mortel sprak op de hem zo eigen wijze het openingswoord. Hij behandelde de grote en diepe betekenis van gildegebruiken en ceremoniën en overhandigde aan het einde van zijn rede aan de beide met de organisatie van de tentoonstelling belaste functionarissen van het museum een tweetal koningsvesten, hiermede symboliserend het tijdelijk afstaan van gilde-eigendommen aan het Prov. Museum.

Van de gelegenheid, hierna de tentoonstelling te bezichtigen, werd door de plm. 250 aanwezigen een dankbaar gebruik gemaakt.

Wat nog te zeggen over de tentoonstelling. Het was voor het eerst in de geschiedenis, dat zoveel voorwerpen, die de pronk der gilden uitmaken, gezamenlijk werden getoond. Dat dit door velen is begrepen blijkt wel uit de grote belangstelling: 2.754 mannen, vrouwen en kinderen kwamen naar de Bethaniëstraat en keerden enthousiast huiswaarts.

Een niet gering aantal van hen, kwam terug: zij wilden alles nóg eens opnieuw en beter zien: de burgemeester van 's-Hertogenbosch kwam tot driemaal toe met zijn gasten, om ook hen te laten genieten en mede te bewonderen! Daarom valt het des te meer te betreuren, dat

Restauratie van Gildeschatten

Levering van Koningsschilden, medailles etc

Erkend Goud- en
Zilverreparatie-inrichting

JOS. HEEREN

Ringbaan Oost 62 — Telefoon 22437 — TILBURG

niet méér gildebroeders van deze unieke gelegenheid, de gildeschatten te zien, gebruik hebben gemaakt...

Het was een goede en geslaagde tentoonstelling en de hoop lijkt gerechtvaardigd dat inderdaad datgene bereikt is, wat de organisatoren zich als doel hadden gesteld: een nog grotere belangstelling en waardering voor de zo oude en toch zo jonge Noordbrabantse Gilden.

L. G. W. Roosen

NASCHRIFT REDACTIE

Ongetwijfeld was de tentoonstelling een uitzonderlijk succes, doch dit laatste had nog groter kunnen zijn, indien eerder aan de organisatie was begonnen! Er moesten vele gilden worden benaderd en... de overheden reageren langzaam, moeten overleggen, hebben de tijd: daar kan ondergetekende over meepraten! Alle

hulde voor Majoor Roosen, die stad en land afreed, omdat de uitgezonden formulieren niet tijdig binnenkwamen — een extra waarschuwing aan onze gilde-overheden om toch meer direct op convocaties te reageren!

Er moet toch eens een einde komen aan een schriftelijk verzoek, om wat dan ook, om zelfs in weer en wind, op de fiets antwoord te komen brengen, met het risico inhoudt dat de redacteur er niet eens is! Zo verging het ook onze Heer Roosen — Ook de redactie van de Gildetrom moet om deze reden er zelf maar op uittrekken om gildenieuws de vergaren — Men wordt steeds hartelijk ontvangen. Maar wat een tijdverlies in onze tijd van telefoon en telex!

Daarom Gildemannen, in het bijzonder de secretarissen — weest actief! U helpt ons en uzelf.

Schade

NIEUWS VAN DE KRING

„St. Joris” - Tilburg

oudraad W. Priems

KONINKLIJK onderscheiden

Op 30 september 1963 was W. Priems 40 jaren gildebroeder van St. Joris. Van 1946 tot 1949 heeft hij als deken er veel toe bijgedragen de gilde haar oorspronkelijke status wederom terug te geven, na een periode van non-actief gedurende de oorlogsjaren. In hetzelfde jaar waarin zijn dekenerschap eindigde werd hij tot oudraad gekozen.

Voor zijne vele verdiensten verleende H. M. de Koningin hem bij gelegenheid van Haar verjaardag de bronzen eremedaille, verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau. Burgemeester Mr. C. J. G. Becht reikte de koninklijke onderscheiding uit. Hij wees bij de uitreiking op het feit, dat het gildewezen een van de rijkste bezittingen is, die uit het verleden tot ons zijn gekomen. Daaraan heeft oudraad Priems zich 40 jaren gegeven.

Het was voor hem een grote verrassing plotseling omringd te zijn van de hoofdlieden van het St. Jorisgilde en al zijn kinderen, toen de burgemeester binnentrad.

Oudraad Priems zei in zijn dankwoord, dat de onderscheiding aan hem door onze Koningin verleend op de eerste plaats gezien zou worden als een eerbetuiging aan zijn geliefd St. Jorisgilde.

Jacobs

„St. Mauritius” - Goirle

Rectificatie.

In het vorige nummer van het Gildeblad stond dat als Erehoofdman was benoemd de Weled. Heer Em. Peijnenborg maar dit moet zijn, De Weled. Heer E. C. M. Peijnenborg Hamers. Tevens maken wij bekend, dat de jaarvergadering van ons gilde zal plaats hebben op 7 januari a.s. om 20 uur, in het gildehuis.

de Hoofdman,
M. Adriaansen.

WELKOM ST. JORIS GOIRLE

Na enige misverstanden tussen de Kringoverheid en het Gilde St. Joris Goirle, is gelukkig de lucht weer geklaard, dank zij de bemiddeling van de beschermheer, de weledelgeboren Heer R. A. van Puyenbroek, die beide partijen kon overtuigen van de juistheid om eendrachtig in kringverband samen te werken: dit tot grote blijdschap van de verzamelde gildebroeders op de Jaarvergadering 1964 te Goirle, waar de Overheid van St. Joris weer in hun midden was teruggekeerd.

Natuurlijk blijft het moeilijk voor het Kringbestuur om het iedereen naar de zin te maken, doch voorop dient gesteld te worden, dat de eenheid, welke in onze Kring toch werkelijk buitengewoon is, onder alle omstandigheden dient te worden gehandhaafd. Met de terugkeer van St. Joris Goirle is de ring weer gesloten en deze eenheid een feit.

Mocht in de toekomst op het een of andere gebied een zekere tegenstelling ontstaan, laten we dan eerst praten, alvorens vergaande besluiten te nemen: ieder bestuurslid is bereid om daar zijn tijd en belangstelling voor te geven. Laat ons eensgezind, zoals het goede gildebroeders betaamt, het Nieuwe Jaar tegemoet gaan! Dat is de vurige wens van ons allen.

Schade

Welkom Peelland

Het tienjarig bestaan van „De Gildetrom” en ook het feit, dat de laatste tijd berichten zijn opgenomen van buiten onze kring, heeft verschillende Kringbesturen beziggehouden, of er op de een of andere wijze niet tot samenwerking zou kunnen worden besloten, met de Kring „Het Kwartier van Oirschot”. Aanvankelijk voelde ons Bestuur daar niet veel voor, gezien het feit, dat gildebelangen uit een heel ander gewest onze mensen minder interesseren. Toch moeten wij een andere koers gaan varen om onze oplage te vergroten en daardoor het blad rendabeler te maken; in beginsel bevat het eerste gedeelte van elke aflevering algemene zaken, welke voor iedere gildebroeder belangrijk zijn, waarna mededelingen volgen, welke meer op de Oirschotse gildefamilie betrekking hebben. De redactie heeft gemeend hierin geen verandering te moeten brengen, doch wel de mogelijkheid open te laten (uiteraard met toestemming van het Kringbestuur) andere Kringen de gelegenheid te geven een of meer inlegvellen toe te voegen, evenwel op een nader overeen te komen financiële basis.

Als eerste gegadigde heeft zich de Kring Peelland gemeld en teneinde de Overheid aldaar in dit Kerstnummer grote aandacht aan deze stuur staande gildebroeders kennis te laten maken met ons blad, heeft de redactie gemeend in dit Kerstnummer grote aandacht aan deze Kring te moeten besteden, zij het dan nog in de gewone tekst onder: „Nieuws buiten de Kring”. Het ligt in de bedoeling dit nummer aan alle gildemannen van Peelland toe te zenden, waarna in het Nieuwe Jaar in overleg met ons Kringbestuur kan worden onderhandeld.

Los daarvan is de redactie uitermate verheugd, dat ons gildeblad ook in het oostelijke gedeelte van onze provincie belangstelling en waardering heeft gewekt en in het bijzonder danken wij de Kringvoorzitter, de Heer Alph. Niessen, voor zijn stimulerende en activerende handwijze in deze. Wij mogen vooruitlopend op het besluit van het Kringbestuur in ieder geval met vreugde constateren, dat mogelijk de veelzijdigheid en de leesbaarheid (want ook Peelland zal behalve kringberichten wel meer te vertellen hebben) onze Gildetrom ten goede zal komen.

Schade

KRING PEELLAND

TER KENNISMAKING

Reeds jaren ontvingen de Voorzitter en secretarissen van de Kringen uw lijfblad „De Gildetrom” ter kennismaking, en daar bleef het dan veelal bij. Ten hoogste werd er eens een extra nummer gevraagd of een compliment gemaakt over de inhoud. Het laatste jaar nam uw redactie nieuws op uit andere kringen, wat voor het bestuur van Kring Peelland aanleiding was om met de redactie te gaan praten. Als direkt resultaat kwam het aanbod van de

Alphons Niessen, voorzitter Kring Peelland

redaktieraad: wij geven U de ruimte, zorg voor kopy en ABONNEE's.

Hier zijn we dan met onze kopy in uw Kerstnummer: een verslagje van de najaarsvergadering door de kringsekretaris en algemeen nieuws van de kringvoorzitter, die voorlopig het korrespondentieschap op zich neemt. Wij hopen niet dat het daarbij blijft; aan alle gildebroeders van Kring Peelland, de beschermheren en alle belangstellenden voor het gildewezen is een oproep gericht, onder het motto „Stel het bestuur niet teleur, wordt abonnee op de Gildetrom”.

HET WOORD IS NU AAN U, GILDEBROEDERS VAN PEELLAND

Laat dit blad uw lijfblad worden, want niet alleen gildenieuws uit de Peel komt er in, ook over het rijke gildeleven uit Brabants oosthoek zouden wij gaarne steeds iets schrijven. Daarom zouden wij gaarne inzendingen van lezers uit onze kring ontvangen.

Is een Landjuweel het kontakt tussen de gildebroeders uit de gehele federatie, zo is een gildeblad een band tussen hen, die het gilde liefhebben en, ieder naar zijn vermogen, medewer-

ken om dit eeuwenoude goed te doen voortleven.

Door Samenwerking is het Gilde groot geworden, zo was het, zo is het en zo zal het blijven; dan zal ook deze kennismaking blijven zijn.

Alphons M. G. Niessen
Kringvoorzitter Peelland.

KRINGNIEUWS PEELLAND

Het St. Anthoniusgilde Deurne begroette op zaterdag 22 augustus de Heer L. te Strake als Beschermheer, door een grootse vendelgroet, waarbij de Burgemeester, Mr. Hoeben en de Kringvoorzitter aanwezig waren. De Heer te Strake, die de plaats inneemt van wijlen de schrijver Antoon Coolen, heeft steeds een grote belangstelling voor het gilde gehad, zodat het gilde weet, dat zij in hem een ware beschermheer van de oude Brabantse gildetraditie kunnen zien.

Dat het vendelen in dit gilde een grote plaats inneemt bleek hieruit, dat na de perfecte gildegroet de gildebreders een piramide vormden, waarbij vendelier Verbaarschot „drie Hoog” de vendelgroet bracht.

St. Margaretha kreeg een zeer jeugdige koning, Wim v. d. Ven. Dat dit de Aarlese Schut naar de zin was, is begrijpelijk. We willen jong leven, zei de Nestor Jan Wich, de ruim tachtigjarige hoofdman.

In Elzendorp stond het St. Jorisgilde uit Gemert in groot tenue aan de Gemertseweg, om hun hoofdman Wim van de Vossenbergh en zijn

bruid Thea Huberts te begeleiden naar het moderne St. Cristoffelkerkje, voorafgegaan door een standaardruiter die letterlijk „de weg vrijmaakte want het gilde komt” want het hele dorp was uitgelopen om het sympathieke paar te zien en getuige te zijn van deze gildebetroft.

Mierlo-Hout schoot na enige strubbelingen zijn Koning, welke eer te beurt viel aan Jan van der Putten, sekretaris van het gilde, maar in de optocht „Vader Abt”.

In het kerkdorp Lierop trok zondag 20 september een grote bonte gildestoet naar de kerk. De vier gilden van groot-Someren waren in groten getale bijeengekomen om gezamenlijk een rondgang te maken door Lierop, omdat het O.L. Vrouwegilde in nieuw uniform voor het eerst de straat optrok. Daarbij ontbrak ook niet de Beschermheer Notaris van Keulen en het Kringbestuur. Wederom een prachtige aanwinst voor het toch al kleurrijke Peelland.

St. Joris Someren kreeg in M. Verhees een nieuwe koning, maar verloor daardoor de kans een Keizerin te krijgen.

De novembermaand heet met recht de Slachmaand, als we de vele berichtjes zien over teerdagen van het gilde. Menig krulstaartje is er voor gekeeld en het jagercorps heeft menige Langoor en fazant neergelegd.

Moet men de krant geloven, dan komt er in 1965 een gildedag in Aarle-Rixtel, waar het O.L. Vrouwegilde zijn 665-jarig bestaan hoopt te vieren, waarvoor ook gilden van buiten de kring zullen worden uitgenodigd.

Het O.L. Vrouwegilde, Lierop, in nieuwe uniform presenteert zich op zondag 20 sept. 1964 voor autoriteiten en burgerij. Voorwaar een pracht aanwinst!

de Gilde viert!

De Gilde viert zo luidt de aanhef van een heel oud vaderlands lied. Ja, de Gilde viert, al naar dat te pas komt, maar als de feestklanken zijn verstorven en de vendels opgeborgen, herneemt het leven van alledag zijn rechten, het leven met zijn risico's op velerlei gebied.

Zorg er voor, dat U daar-
tegen zo veel mogelijk gedekt bent

en zoek deze dekking bij een instelling,
die reeds een mensenleeftijd lang heeft
bewezen, dat zij ieders vertrouwen verdient

Déze instelling:

VERZEKERINGEN

N. C. B.

Tilburg, Spoorlaan 50, Tel. 20084 (0 4250)

St. Joris, Someren

BESCHERMVROUWE, KONINGIN

Het was voor het St. Jorisdigilde Someren een belangrijke dag toen zij Dokter C. G. J. Starrenburg als beschermheer in mei 1958 installeerde, want niet alleen de dokter had grote belangstelling voor het gilde, ook Mevr. E. van Starrenburg-Beers was hierin zeer geïnteresseerd, hetgeen zij bij vele gelegenheden liet blijken, niet in het minst bij de aktie voor het nieuwe uniform.

Bijna Keizerin...

Bij het twee-jaarlijkse koningschieten op 15 augustus 1959 schoot zij als eregast mede om de koningstitel, welke eer haar te beurt viel na een lange kamp. Zij aanvaardde daarbij als echtgenote van de beschermheer niet de titel van Ere-koningin, maar wenste als Koningin daadwerkelijk met het gilde mee te werken. Dat dit door het gilde werd gewaardeerd bleek al spoedig door de grote opkomst, maar vooral door het correcte en keurig optreden van de gildebroeders, die een koningin waardig wilden zijn.

Dat zij als koningin haar kansen wist te verdedigen lezen wij in het streekblad „Peelbelang“ van zaterdag 4 juni 1960:

„Mevr. Starrenburg, de charmante koningin van het St. Jorisdigilde te Someren stelde zondagmiddag bij de wedstrijden haar gildebroeders in de schaduw. Nadat ze onvermoeid in de optocht had meegelopen, slaagde zij er tij-

dens het schieten in de vogel naar beneden te halen. Daardoor werd zij schutterskoningin van de gehele kring Peelland. Voor zover wij weten zal dit wel de eerste maal in de kring gebeurd zijn, ja misschien wel in die van het gehele gildewezen“ (Uit verslag van de kringgildedag te Asten).

Het is in de gildegeschiedenis meermalen voorgekomen dat een gilde een koningin kreeg, maar we mogen wel veilig aannemen, dat het nimmer is voorgekomen, dat zij koningin van de kring werd, ofwel, zoals Mevr. Starrenburg, deze koningstitel na drie jaar weer wist te behalen bij het koningschieten van haar gilde in 1962.

Toen het gilde zijn nieuw uniform kreeg, werd voor haar een prachtig koninklijk gewaad gemaakt, en waar het gilde was, verscheen ook Mevr. Starrenburg, zowel in eigen kring als in Den Haag, Wassenaar en Rijswijk, waarbij het gilde tevens in de gelegenheid was aan de ouders van hun koningin de vendelgroet te gaan brengen in Voorburg.

Ook bij de grote gildedag op Soestdijk was de koningin van de Somerense schut aanwezig. Het traditionele koningschieten met Somerens kermis had 20 september 1964 plaats.

Toen de keizertitel haast zeker was, was het des te meer duidelijk dat Mevr. Starrenburg haar titel nooit cadeau gekregen heeft en iedere gildebroeder deze titel gaarne verwerft. Nadat zij de vogel gespleten had met een welgemikt schot, hield de vogel nog bijna een ronde stand, maar met het 163e schot onttroonde M. Verhees koningin Starrenburg, waardoor het gilde de keizerstitel onthouden werd.

Spontaan bood Mevr. Starrenburg de nieuwe koning, vaandrig M. Verhees, het kostbaar koningszilver aan.

Het gilde verloor zijn charmante koningin, maar kreeg er een aktieve beschermvrouw voor terug, want door het vele samengaan met haar gildebroeders heeft zij het gilde, dat zij pas twaalf jaar geleden leerde kennen, toen zij uit Holland naar Someren kwam, steeds meer leren kennen en waarderen, dan alleen als echtgenote van de beschermheer.

NASCHRIFT REDACTIE

Hoe ongelofelijk jammer, dat het koningschieten, waar een keizerin op het spel stond, niet wat soepeler is gehanteerd! Immers wanneer de koningin voor de derde maal (een unicum in de gildegeschiedenis!) zich keizerin had kunnen schieten, was er toch weer een koningsvogel opgezet voor de nieuwe koning, die dan volop zijn kans gehad had, en St. Joris Someren had zich kunnen beroemen op een echte keizerin: wat een gemiste kans!

Schade

Kinderen en de Guld

MET DE GILDE NAAR SOESTDIJK

Ja in Nuenen is ook een gilde, dat heb ik wel eens eerder verteld. Ik ben er bij, er zijn acht meisjes bij. En we vinden het allemaal even gezellig.

Nu op Koninginnedag mocht de gilde naar Soestdijk. Ik mocht ook mee. Er mochten maar

2 meisjes mee van onze school, want die andere 6 praatten te veel.

En dat wou mijn Opa, die koning van de gilde is, niet hebben, want we moesten naar Soestdijk, naar de Koningin!!!

St. Catharina heeft een lange sluier. Hij is ongeveer 4 meter lang.

We moesten donderdags al heel vroeg opstaan, om 5 uur al, vroeg hé?

Maar ik gaf er niets om, ik vond het fijn. We vertrokken met de bus ongeveer half zeven, en waren ongeveer half tien bij de Koninklijke marechaussees.

Daar zijn we nog een half uurtje geweest en toen gingen we in de stoet naar het koninklijk paleis. Het duurde een half uur voor dat de Koningin op het bordes kwam met Prins Bernhard en de prinsessen. Prinses Beatrix zag er het mooist uit vond ik.

De Koningin had een paars pakje aan.

Prins Bernhard een zwart pak.

Prinses Beatrix een blauw pakje met een blauwe jas.

Prinses Margriet een groen pakje en Prinses Christine een geel pakje.

Eerst stonden we zo lekker dicht bij, maar toen moesten we naar rechts en konden we de Koningin haast niet meer zien en dat vond ik jammer, want ik had de Koningin nog nooit gezien.

Er stonden héél veel toeschouwers langs de weg. En de helft maar was langs het Koninklijk paleis geweest om daar bloemen neer te leggen.

Alles lag vol met bloemen. Eindelijk, na 3 kwartier wachten, mochten wij gaan. En de camera filmde ons heel lang want hij draaide met ons mee.

En zo waren we heel lang in het beeld.

We stonden heel dicht bij de koningin want we moesten defileren.

Toen ging de Koningin naar binnen en even later ging ze in het midden staan.

Toen kwam er een mooie zwarte auto.

De Koningin stapte in de auto met Prins Bernhard en de prinsessen; ze gingen een rijtoer maken. Alle mensen gooiden bloemen op de wagen. Het was een mooi gezicht al die bloemen op de wagen. En toen ze terug kwamen was het bijna afgelopen. De Koningin zwaaide eventjes, en toen gingen ze naar binnen. En wij gingen weer in de stoet terug naar de Koninklijke marechaussees.

We waren ongeveer half zeven thuis.

Loes v. d. Wildenberg 11 jaar
Parkstraat 8, Nuenen (N.B.).
(St. Jansklokken)

Uit Provinciale en 's-Bossche Courant van 25 december 1863

Een vrouw uit Oisterwijk heeft aan Z.M. de Koning een verzoekschrift ingediend voor gratie voor haar in de gevangenis zittende man en gildebroeder.

De laatste regels van het request luiden:

„Denk, Sire, ook wij braken eens de kluisters. En openden U het ganse land (1813). Ik vraag slechts voor mijn man één grendel te ontsluiten met Uw vaderhand.”

Zou hij geschrapt zijn als gildeman?

12e BONDS-KONINGSCHIETEN IN

Siegburg (Duitsland)

Op 19 en 20 september had te Siegburg het jaarlijks Bonds-koningschiets plaats, waarbij de Brabantse gilden evenals vorige jaren werden uitgenodigd. Organisatiemoeilijkheden zijn de oorzaak geweest, dat geen grootse deelname heeft plaats gehad. Ondanks deze moeilijkheden hebben twee gilden geheel op eigen kosten aan de uitnodiging gevolg gegeven. Het H. Kruisgilde te Gerwen, en het St. Jorisgilde te Tilburg werden dan ook met de meest hartelijkste begroetingswoorden door Hochmeister Graf von Galen verwelkomd en verkregen een ereplaats bij de plechtige proclamatie en het overhandigen van de koningsketting.

Vele duitse gildebroeders bleken teleurgesteld doordat van de door hen zo spontaan gratis beschikbaar gestelde logeergelegenheden geen gebruik werd gemaakt.

Zondagmorgen werd in openlucht een pontificale H. Mis gecelebreerd door de Hoogeerw. Heer Dr. Schulte-Strathaus, abt van de St. Michielsabdij, welke met de stad Siegburg haar 900-jarig bestaansfeest vierde. Voor de aanvang van de H. Mis drukte de Hochmeister Graf von Galen de Brabantse gildebroeders één voor een de hand. Hij was verheugd, dat deze Brabanters in hun Boirgondische kleurenpracht de feesten in belangrijke mate opluisterden. In de daarop gehouden feesttocht vormden de gilden van Gerwen en Tilburg één geheel. De tamboers van Gerwen voorop, gevolgd door de standaard van St. Joris, omringden de gildebroeders hun koningin, beladen met de zilverschaten.

Voor de Duitse bevolking waren de Brabantse gilden met hun kleurrijke uitdossing en vooral de koningin met hare hofdames een betoverend gezicht. Overal werden zij met handgeklap en toejuichingen begroet.

In de feesttent sprak de hoofdman van het H. Kruisgilde van Gerwen namens de beide Brabantse gilden een dankwoord. Met een „Aufwiedersehen” in Düsseldorf, waar het volgende jaar het bondskoningschiets zal plaatsvinden, namen de Duitse en Nederlandse gildebroeders afscheid.

Zij, die thuisbleven, hebben veel gemist.

A. J.

Buitengewone jaarvergadering

IN HET NIEUWE JAAR

Het ligt in de bedoeling van het Kringbestuur om in het begin van het Nieuwe Jaar een buitengewone Jaarvergadering uit te schrijven, zulks ter bespreking van de financiën rondom de Gildetrom in het kader van de gestegen prijzen en lonen, alsmede deelname van andere Kringen uit de Federatie van Noord-Brabantse Schuttersgilden. De juiste datum zal per convocatie bekend worden gemaakt.

Red.

VRAGENBUS

De Heer W. P. van Gils te Diessen vraagt, of de Federatie c.q. Kring aan de gildebroeders een herinneringsmedaille of schildjes verstrekt voor 25 - 40 - 50 of 60 jaar gildebroederlidmaatschap.

Dit heeft aanvankelijk (1936) niet bij de Federatie doch wel bij onze Kring voorgezet. Het bleek echter een vrij kostbare geschiedenis, daar een zilveren huldingsschildje, en daarbij een oorkonde, de kringkas te machtig werd, rekening houdende met 33 gilden, en het steeds groter aantal aankomende jubilarissen. Op zichzelf is dit een hele administratie, doch dit zou nog wel te doen zijn, ware het niet, dat de kosten van het een en ander, en dat moet toch goed zijn, uit de beschikbare middelen kunnen worden bestreden. Tot op heden werd deze aangelegenheid door de gilden zelf met hun jubila-

rissen geregeld. Los daarvan zou dit een punt op de agenda voor de eerstkomende jaarvergadering kunnen uitmaken, doch de redactie betwijfelt of dit voorstel gehoor zal vinden, aangezien dit wederom een aderlating gaat betekenen voor onze thesauriers!

Red.

WIE SJOON OOS LIMBURG IS!

LT. KOLONEL TH. H. DE LOO

IV

Wegens overvloed aan copie voor het kerstnummer ziet de redactie zich genoodzaakt dit buitengewoon belangwekkende vervolgartikel uit te stellen tot het voorjaarsnummer 1965: met onze verontschuldigen aan de geachte schrijver.

Red.

Ook in 1965

voor de
moderne lijn
in
uw drukwerken

„de Hoop”

DRUKKERIJ - UITGEVERIJ

M. C. van de Ven & Zonen

Hoogvensestraat 163, Tilburg. Tel. 25444 b.g.g. 23090

Redaktie
administratie
en
drukkers van

„de Gildetrom”

WENSEN U EEN

Zalig Kerstfeest en

Voorspoedig Nieuwjaar